

народу і є мірою того, які права здобув собі той нарід до повного національного й державного життя та творчої праці в гурті культурних народів світу.

Усна народна творчість. В Україні перед уведенням християнства не було письменної літератури, письменства. Були тільки твори усної народної творчості, фолкльору. Ця усна народна творчість була багата й різnorodна. Були пісні, казки, перекази, прислів'я, приповідки, загадки й замовлювання. Багата була скарбниця народних пісень, з яких велика частина пов'язана була з давнім поганським культом сил природи, що їх нарід уявляв собі у постатях Дажбога, Лади, Перуна, русалок і ін. Із святом у честь сонця пов'язані були колядки, щедрівки й купальні пісні. Коли в зимі після найкоротших днів і найдовших ночей, ніч вкорочувалася, а дня прибувало, святкував український нарід перемогу сонця (бога Дажбога) колядками, які пізніше, в християнських часах переніс на свято Христового Різдва. В літі, коли сонце досягло найбільшої сили, святковано свято Купала купальними піснями. Весну зустрічав і славив український нарід веснянками або гагілками, піснями, що мали на меті приворожити весну, тепло, врожай.

Інші пісні пов'язані були з обрядом вінчання й похоронів. Були це весільні пісні й похоронні голосіння. Були також пісні історичного характеру, так звані „старини”, в яких славлено багатирів, наділених надзвичайною силою, і їх перемоги. Поруч із піснями вже в давніх часах улюбленими творами усної творчості були казки й перекази. В деяких казках уособлені сили природи в постатях Вихру, Морозу, в інших знайти можна сліди давніх вірувань у силу заклять, у магічну міць слова. З часів, коли нарід стояв близько природи, походять казки із звіринного життя; ще в інших дав український нарід вислів своїм поглядам на добро і зло, на правду й неправду з глибкою вірою, що добро таки запанує над злом, а правда над неправдою (Казка про Правду й Неправду). Це казки з глибшою моральною основою.

Всі ці твори української усної народної творчості, пісні, казки, перекази криють у собі таку силу уяви невідомих їх творців, містять таке багатство почувань, стільки краси й поезії, що на них сперся ряд українських письменників і їй, до деякої міри, завдячують майстерність своєї творчості світочі української літератури.